Ner 171. ROK 1839. PONIEDZIAŁEK 29 LIPCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Zlp. 10 miesięcznie Zlp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Wszemir.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Heleny wdowy.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rózne uwagi
27	6	27' 4''', 109	+ 12°, 4	5''', 08	Zachodni słaby	Pogoda	
	2	4, 032	+ 25, 3	4, 62	ZPł Zachodni mocny	Pogoda z Chmurami	
	10	4, 435	+ 18, 4	7, 05	PPn Zachodni słaby	„	
28	6	4, 860	+ 12, 6	6, 39	ZPł Zachodni mocny	Chmury	Deszcz
	2	5, 159	+ 21, 4	6, 63	Południowy słaby	Pogoda z Chmurami	kilka kropli deszczu
	10	4, 495	+ 17, 2	6, 63	Północny słaby	Chmury	

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg* 16 *Lipca.* —

Ukaz Cesarski do Rząd. Senatu, 31 maja. »Odwoławszy posła Naszego w Stokholmie, radzcę tajnego, hr. Potockiego, na własne jego żądanie, od tego urzędu, najlaskawiej rozkazujemy być nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem naszym przy dworze Króla Jmci Szwedzkiego, radzcy tajnemu hr. Matuszewicowi.»

— *Paryż* 11 *Lipca.* —

Moniteur Parisien zawiera doniesienie, że xiąże Joinville połączył się pod Vurla z eskadrą admirała Lalande i że kontr-admirał znajduje się przy początku Dardanell.

Fregata *la Belle Poule* popłynie w końcu tygodnia z Cherbourg do Lewantu, gdzie xiąże Joinville obejmie nad nią dowództwo.

Donoszą z Algieru 29 b. m. »Pułkownik Delarcie ukończył swoją missyę i dzisiejszym kuryerem wraca do Francyi. Podług ostatnich doniesień z Gigeli wszystko tam było spokojnie. Mniemają, że emir znajduje się obecnie w okolicy Hamsa w celu wzburzenia przeciw nam tamtejszéj ludności. Dawni mieszkańcy z Tlemsen prawie zupełnie wyszli z tego miasta; nieszczęśliwi mieszkańcy rozproszeni są w różnych miejscach i zmuszeni w zwaliskach szukać schronienia. Jeden Culugli który przed kilku dniami przybył tu z Tlemsen, donosi, że trzy czwarte części zamieszkałych dawniéj domów, pustkami stoją, i że Medchnar które Francuzi zajmowali przed traktatem zawartym w Taffna, prawie zupełnie jest zniszczone. Od ostatnich odwiedzin gubernatora z Bugia u Abdel-Kadera, ten ostatni ujrzał się zmuszonym zaprzestać swoich wycieczek w okolicy Konstantyny.

Piszą z Oranu 24 zeszłego miesiąca. Od niejakiego czasu Arabowie z głębi skupują tu znaczne partye towarów, z czego okazuje się, że musi być zniesionym, wydany im zakaz skupowania towarów w którémkolwiek mieście francuzkiem. Mówią, że pokolenia Marabutów i Beni Ammer znudzone już są władzą emira i pragną uczynić się niepodległemi. Arabowie ukończyli już żniwo jęczmienia a rozpoczęli zbierać żyto. Plon jest bardzo wielki i przybyło tu już mnóstwo okrętów hiszpańskich dla zabrania zboża. Biskup

Algierski zwiedził twierdzę Mers el Kebi, Moftaganem i Arzew. W tych twierdzach mają być wystawione kaplice.

Na jednym obiedzie gdzie biskup był obecnym Mustafa Ben Ismael słyszał go mówiącego o oblężeniu Konstantyny, a ponieważ biskup ma order legii honorowéj, muzułmanin zapytał go przeto wielu on nieprzyjaciół własną ręką trupem położył, mniemał bowiem, że order ten tylko najwaleczniejsi żołnierze otrzymują.

Abd-el Kader dowiedziawszy się, że rząd francuzki ma zamiar założyć szkołę dla młodych Arabów, wydał okropne odezwy do rodziców, którzyby odważyli się posłać swych synów do chrześcian na naukę. Utrzymuje on, że Francuzi najprzód będą się starali skłaniać młodych Arabów do odstąpienia ich religii. Z tego powodu rząd w Oran ujrzał się zmuszonym wydać przeciwną proklamacyę dla uspokojenia Arabów.

— *Londyn* 13 *Lipca.* —

Ponieważ nawet dzienniki ministeryalne uważają odpowiedź Królowéj na adres izby parów, jako ostrą naganę dla tejże izby, przeto Times nie oszczędza już wyrażeń przeciwko tejże odpowiedzi, przypisując ją wpływowi ministrów, i objawia żal swój, że Królowa daje sobą tak powodować.

Gazety z wysp Sandwichskich, które dochodzą do ostatniego września, wzmiankują o zamachu na życie konsula Amerykańskiego i jego małżonki. Ostatnia w istocie tak jest mocno ranioną, że o jéj wyleczeniu powątpiewają; przeciwnie zaś spodziewają się, że konsul aczkolwiek siedm ran odebrał, przy życiu się utrzyma. Czarny hiszpan i anglik albo Amerykanin, z nazwiska Gale zamierzyli kradzież w nocy przez wyłamanie krat; gdy konsul hałasem przebudzony, pospieszył rozpoznać coby to było, został od złodziei napadniętym. Odkrycie i natychmiastowe uwięzienie złoczyńców dziełem jest prędkiego wdania się konsula angielskiego.

Zwłoki lady Flory Hastings, we środę zostały z pałacu Buckingham przeniesione na pokład okrętu parowego *Rojal William* który ją powiezie do Edymburga, zkąd następnie przeniesione będą do grobu rodzinnego w Loudoun Castle, 60 mil od Edymburga.

Proklamacye lorda namiestnika Irlandyi barona Fortescue w których ten oświadczył zamiar nieposyłania wojska i policyi do hrabstwa Ulster w rocznicę bitwy pod Boyne sprawiła nader korzystne skutki, tak dalece, iż w dniu tym pierwszy raz może od dawna nie było processyi oranżystów.

Mówią o konferencyi która miała niedawno miejsce między lordem Melbourne i xięciem Wellington.

Podług ostatnich wiadomości z Valparaiso, we wszystkich częściach Boliwii zmiana rządu dopełnioną została bez żadnych niespokojności i użycia przemocy tak dalece Boliwijczykowie byli nie kontenci z rządu Santa Cruz. Cudzoziemscy kupcy, którzy doznawali dobrodziejstw od protektora i byli tyle nierozsądnemi iż objawili swoję przychylność dla jego rządu, narażeni byli w Potos na wielkie niebezpieczeństwa. Przez kilka dni zmuszeni byli zamykać się w swoich domach.

Z Buenos Ayres wiadomości sięgają aż do 20 kwietnia. Powstańcy w Cordowie zostali pobici, a ich dowódca Rodriguez rozstrzelany dnia 28 marca. W ostatnich 14 dniach angielski komodor Nicholson układał się z rządem Buenos Ayres w celu zakończenia sporu z Francyą i spodziewano się że ta sprawa załatwioną zostanie. Komodor w dniu 20 kwietnia udał się z Buenos Ayres do Montevideo z odpowiedziami na swoje wnioski. Wiadomości z Montevideo sięgają do 26 kwietnia. Podług tychże układy Komodora amerykańskiego względem załatwienia nieporozumienia z Francyą były ukończone. Skutek ich jeszcze nie jest wiadomy. Zdaje się jednak, że przed kwietniem 1840 roku w którym to czasie kończy się władza pana Rosas nic w tym względzie nie zajdzie. Powszechnie mniemają, że gubernator Rosas złoży swoje urzędowanie, pozwoli zawrzeć pokój z Francyą i potem na nowo obejmie gubernatorstwo. Pan Roger w dniu 20 maja wraca do Francyi. Admirał Le Blanc spodziewa się zostać jego następcą.

— *Haga* 10 *Lipca.* —

Staats-Courant zawiera program obchodzić się mającéj ceremonii i uroczystości z powodu przyjazdu tutaj następcy i następczyni tronu xięztwa Oranii.

Amsterdamer Handelsblad donosi z Ruremonde; pod 9 lipca: »Zajęcie Luxemborga wprawiło nas w stan niepewności która się codziennie powiększa. W skutek postanowienia królewskiego z dnia 12 czerwca żądano nowéj przysięgi od urzędników którzy się podług art. 4 tymczasowo utrzymeli na

swojch posadach i którzy podług art. 2 uwolnieni zostali od przysięgi złożonej Belgii. Większa część bez względu na to jakie ich było postępowanie poprzednie, złożyli przysięgę; niektórzy wzbraniali się dopełnić tego bo wiedzą że podług brzmienia art. 17 prawa cywilnego, stracilıby prawo obywatelstwa Belgijskiego, gdyby na przykład, co w teraźniejszym tymczasowym pełnieniu ich obowiązków bardzo być może, z posad byli usunięci. Nawet gdyby wszystko zostało tak jak pod rządem belgijskim to nie obudziłoby zaufania mieszkańców. Można tu widzieć osoby zaszczycone największém zaufaniem rządu holenderskiego, którzy przed kilku dniami największemi byli jego przeciwnikami. Są i tacy którzy pierwotne swoje posady jedynie winni udziałowi jaki mieli w powstaniu belgijskiem, gdy tym czasem ci którzy ciągle byli wierni prawemu rządowi, zostają bez urzędów. Obyśmy jak najprędzéj ujrzeli stanowcze uregulowanie rzeczy, aby ufność krajowców prędko się ustaliła, i aby każdy wiedział czego się ma trzymać.

— *Barcelona* 4 *Lipca.* —

Jenerał kapitan Valdez przeniósł swoję główną kwaterę do Vich, zkąd ma zamiar wysłać do Solsony konwoj żywności. Tymczasowie dowództwo w tutejszém mieście powierzone zostało jenerałowi Pastor, który jednakże zatrzyma to dowództwo tylko do przybycia brygadyera Tello któremu posada ta stanowczo została przeznaczoną.

— *Madryt* 1 *Lipca.* —

Nominowani Jenerałami dywizyi przy armii Katalonii, Jenerałowie Seoane, Borso, i Lopez, udają się pojutrze ztąd na miejsce swojego przeznaczenia.

San Sebastian, 29 czerwca: Przed kilkoma dniami zabrali karliści w niewolą i odprowadzili do Abeuto, dwóch podofficerów z francuzkiego paropływu. »*Tonnerre*« którzy się przechadzali nad brzegiem Nervion pod Portugaletą. Francuzki konsul w Bilbao nie reklamował ich jeszcze, oczekuje na instrukcye od francuzkich władz w Bajonie. Niecierpliwie czekają rozwiązania tego wypadku.

Słychać, że Urbistondo na żądanie junty w Berga, zastąpi w dowództwie hrabiego d'Espagna.

W dniu 25 czerwca w okolicy Lucena zaszła krwawa walka między dywizyą Cuença pod dowództwem don Francisco Narvaez i wojskiem karlistowskiém dowodzonem przez Forcadella. Sam Cabrera jak mówią był obecnym walce. Podług raportu jenerała komendanta karliści zostali pobici na wszystkich pozycyach które zajmowali i które rozciągały się od Alcala do Lucena, i cały dzień za niemi ścigano. Cała jazda karlistowska ma być zniszczoną, krystyniści znaczną także stratą opłacili, to zwycięstwo, ale straty karlistów daleko są większe. Cabrera wydał natychmiast rozkazy wszystkim oddzielnym małym korpusom snującym się po kraju aby jak najspieszniéj połączyły się z głównym korpusem. (Wiadomość ta wcale się nie potwierdziła i nawet papierom spadającym nie pomogła.)

— *Luxemburg* 10 *Lipca.* —

J. K. Mość xiążę Hessen, gubernator wojenny Luxemburga, odjechał w dniu 6 b. m. do Niemiec.

Echo de Luxemburg donosi, że pan Hassenfflug opuścił Luxemburg dla zabrania swojéj rodziny, poprzednio zawiadomiwszy kommissarzy belgijskich o swoim odjeździe.

— *Bajonna* 7 *Lipca.* —

Obecność xięcia Nemours wszystkie umysły żywo tu zajmuje. Xiąże zwiedził wczoraj cytadelę i roboty fortyfikacyjne a dziś rozmaite osobliwości w mieście i za miastem jako to katedrę, łazienki Audebego i inne. Wieczorem był wielki bal.

— *Z Grefenbergu* 20 *Czerwca.* —

W dniu 9 czerwca r. b. odbyła się ceremonia inauguracyi wielkiéj sali w nowo wystawionym domu, a która zapadła się w roku zeszłym. Pan Prisnic kosztem swoim dał świetny bal, na który całe towarzystwo, dla kuracyi tamże zebrane, w liczbie 500 osób, znajdowało się, tualety dam były prześliczne. Uroczystość zaczęła się przez solenną processyę z dawnéj sali do nowéj. Na czele szła służba wodna i stołowa, niosła ogromny sztandar sporządzony z tyle znanego Koca grefenbergskiego prawdziwego godła wodnéj kuracyi. Na wierzchu tego sztandaru zatkniętym był pantofel słomiany, wierny towarzysz wszystkich kąpielników. Potem szła podstawa całéj kuracyi, kąpiel siedzenia (sitzbad), kwiatami uwieńczona przez 2ch posługaczów w tryumfie niesiona; daléj karafka z wodą i szklanka, oraz inne godła wodnéj kuracyi. Za tém wszystkiem postępował wynalazca téj kuracyi, sławny Prisnic, skromnością odzia-

ny, jednak nie bez wyrazu wzruszenia, otoczony komitetem z grona gości wybranym. Za nim szedł parami długi szereg gości, po zdrowie z różnych okolic świata tu przybyłych, z wyrazem nadziei i zaufania na twarzy. Każdy mężczyzna prowadził damę. Skoro orszak przybył do nowéj ogromnéj sali, jeden członek z komitetu, miał mowę do Prisnica, winszując mu w imieniu całego towarzystwa. Huczne i ciągle wiwaty, zakończyły tę mowę, któréj towarzyszyły nieustanne wystrzały z moździerzy, przez resztę wieczoru trwające. Następnie deklamowane były wiersze na cześć Prisnica przez jednego z gości ułożone. Bal rozpoczął jeden z goszczących xiążąt z panią Prisnic polonezem; tańce trwały do godziny 3ciéj po północy; i mazurek pokazał się między innemi tańcami. Od czasu téj inauguracyi, ciągle w téj ogromnéj sali jadamy, w téj chwili siedzi nas tam przeszło 300 kilkadziesiąt, oprócz tych co w domu jadają. Wiwaty spełniane były także wodą; wina ani kropli.

Doniesienia Urzędowe.

4,065 *D. G. S.*

SENAT RZĄDZĄCY

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Znalazłszy iż podniesieniu sceny dramatycznéj w mieście tutejszém i zapewnieniu zakładowi temu pomyślnego bytu stawał dotąd najwięcéj na przeszkodzie brak przyzwoitego lokalu w którymby widowisko teatralne mogło być dogodnie umieszczoném, Senat przeto uznawszy być potrzebném wystawienie nowego gmachu wyłącznie na widowiska sceniczne przeznaczonego, obwieszcza niniejszém iż entreprenerowi któryby się podjął własnym kosztem wystawić teatr w mieście Krakowie wedle planu i kosztorysu jaki mu przedstawionym zostanie a który summy złp. 220000 jako maximum ustanowionéj przenosić nie może, zapewnionemi zostaną następujące korzyści jako to:

1 Udzielenie przywileju wyłącznego przedstawiania wszelkich reprezentacyj scenicznych w wybudować się mającym gmachu, tudzież dawania w sali redutowéj tamże balów maskowych, a to wciągu 25 lat po sobie następujących.

2 Udzielanie zasiłku corocznego w ilości złp. 13,000 w kwartalnych ratach z góry płacić się mającego. Zastrzega sobie jednak Rząd Wolnego Miasta Krakowa prawo możności nabycia na własność publiczną wybudować się mającego gmachu teatralnego przez upłatę stósunkową corocznie entrepryzie uiszczoną któraby w części na opłatę procentów w części na sam kapitał liczona po upływie periodu przez który przywiléj trwać będzie to jest lat 25 posłużyła na całkowite umorzenie kapitału wedle kosztorysu na budowę wyłożonego. Termin do którego podobne deklaracye przyjmowane będą naznacza się do dnia ostatniego września b. r. w ciągu którego każdy mający chęć objęcia na siebie téj entrepryzy bliższych w téj mierze objaśnień będzie mógł w Senacie Rządzącym Wolnego Miasta Krakowa zasięgnąć.

Kraków d. 12 lipca 1839 roku.

Prezydujący,
X. BYSTRZONOWSKI.
Sekretarz Jlny. Senatu
DAROWSKI.

(3r.) *Nowakowski*, Sekr. D. K. Senatu.

Nro 3694.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU

W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Upoważniony przez Senat Rządzący podaje do wiadomości publicznéj, iż w dniu 14 sierpnia r. b. o godzinie 10 z rana odbywać się będzie publiczna licytacya sprzedaży 3000 cetnarów cynku wagi berlińskiéj na składzie przy chutach Rządowych, w Jaworznie znajdującego się, cena jednego cetnara ustanawia się w kwocie złp. 27 gr. 2, na *vadium* pretendenci złożą 3000 talarów, cynk zakupiony partyami nabywca po zapłaceniu partyi mocen będzie zabierać i w przeciągu trzech miesięcy wybrać, inne warunki przed licytacyą mogą pretendentom do przejrzenia być udzielonemi.

Kraków dnia 27 lipca 1839 r.

A. WĘŻYK.

(1r.) *Nowakowski* Sekr.